

JAK VYPADÁ VZDĚLÁVÁNÍ, KTERÉ SE SNAŽÍME ZLEPŠIT?

POZNATKY Z ETNOGRAFICKÉHO VÝZKUMU NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

TELČ, 17. 4. 2014

JANA DVOŘÁČKOVÁ (FSS MU)
PETR PABIAN (KSV UPA)
KAREL ŠIMA (CSVŠ)

**Projekt MASOVÉ VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ V
INSTITUCIONÁLNÍM KONTEXTU: ETNOGRAFIE
VYSOKOŠKOLSKÝCH KATEDER V ČESKÉ
REPUBLICE
(GAČR 2011-2013)**

UNIVERZITA PARDUBICE

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD

**CENTRUM PRO STUDIUM VYSOKÉHO
ŠKOLSTVÍ**

POZOROVANÉ PROBLÉMY VE VÝUCE

- frontální způsob výuky
- předávání „hotových“ poznatků, malé zapojení studujících do utváření vědění
- fyzické parametry výukových místností podporující jednosměrnost komunikace
- používání prezentačních technologií, skrze něž získává předávané vědění uzavřenou definitivní podobu
- formy testování znalostí založené především na kontrole správných odpovědí (multiple choice testy, uzavřené otázky etc.), které nahrávají memorování či opisování

ALTERNATIVY K REPLIKACI VĚDĚNÍ?

- Učit se dělat vědu: studující magisterského studia pracují v laboratoři
 - ✘ Učit se o vědě: frontální přednášky pro bakalářské studující
- Učit se dělat profesi: řešení modelových situací v úvodním masovém bakalářském kurzu
 - ✘ Učit se o profesi: shrnutí profesních předpisů v magisterských diplomkách – praktické analýzy jako bonus

Jaké vzdělávání podporuje vysokoškolská politika?

- V podstatě žádné
- Politiky kvality ve vzdělávání mají vliv na všechno možné, jen ne na kvalitu výuky a učení se
- Akreditace
 - Primárně hodnocení předpokladů a záměrů
 - jednotné formální požadavky (formy výuky, prostory a vybavení, zkoušení), které mohou být naplňovány zcela volně
 - Vůbec nezohledňují očekávání studujících
- „Indikátory kvality a výkonu“ v rámci financování
 - Největší váha – výzkum
 - „Kvalifikační struktura“ (podíl školy na všech prof. a doc.) – nijak nesouvisí s kvalitou vzdělávání
 - Mobilita studujících – prestiž, nikoliv kvalita
- Humboldtovská představa profesora (docenta)
 - Podporuje výzkum, odvádí od podpory výuky a učení se

Alternativy k replikaci vědění?

- Společné prvky:
 - Cíl vzdělávání sdílený mezi studujícími a vyučujícími
 - Vhodné využívání prostředí a technologií (nemusí být nutně „osobní přístup“!)
 - Cíli a prostředí odpovídá to, co studující během učení skutečně dělají